

■ Organy sejmiku i senatu

Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie obu izb parlamentu, posłowie i senatorowie powołują specjalne organy: marszałków, prezydium, konwenty seniorów oraz komisje.

Marszałkowie kierują pracami izb, reprezentują je, stoją na straży ich praw oraz godności, zwołują posiedzenia, a także przewodniczą obradom. Ich funkcje szczegółowo spisano w regulaminach izb.

Przewodniczącą każdej z izb wybiera się poprzez głosowanie. Zostaje nim zazwyczaj przedstawiciel najliczniejszego klubu parlamentarnego. Marszałka we wskazanym przez niego zakresie zastępują **wicemarszałkowie**. Stanowiska te są obejmowane najczęściej przez członków klubów parlamentarnych współtworzących koalicję rządową oraz największych klubów opozycyjnych. Liczba wicemarszałków sejmiku nie jest określona z góry. Wicemarszałków senatu może być nie więcej niż czterech.

Marszałkowie oraz wicemarszałkowie tworzą **prezydium**. Prezydium Sejmu ustala plan pracy izby, dokonuje wykładni regulaminu, opiniuje sprawy wniesione przez marszałka, organizuje współpracę między komisjami, a także koordynuje ich działania. Kompetencje Prezydium Senatu są węższe, ponieważ zadania izby wyższej ustala samodzielnie jego marszałek. Zarówno w sejmie, jak i w senacie uchwały prezydium podejmuje się większością głosów. W razie ich równej liczby decyduje stanowisko marszałka.

Konwenty seniorów są organami zapewniającymi współdziałanie klubów i kół parlamentarnych. Tworzą je marszałkowie, wicemarszałkowie oraz przedstawiciele organizacji zrzeszających posłów i senatorów. Konwent każdej z izb opiniuje projekty planów ich prac, programy poszczególnych posiedzeń, terminy obrad, a także sprawy przekazane przez marszałka lub prezydium.

Komisje to zespoły parlamentarzystów utworzone w celu rozpatrywania spraw przekazanych im przez izby. Skład osobowy danej komisji ustala się w uchwale. Z reguły tworzą ją przedstawiciele klubów mających większość parlamentarną, a także reprezentanci opozycji.

Sejmową komisją śledczą, która odegrała ważną rolę w życiu politycznym III Rzeczypospolitej, była powołana w 2003 r. komisja do sprawy tzw. afery Rywina. Jej zadanie polegało na zbadaniu okoliczności towarzyszących próbie wymuszenia przez Lwa Rywina korzyści majątkowych i politycznych w zamian za odpowiednie modyfikacje *Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji*. Działalność komisji wpłynęła na wzrost świadomości społecznej w kwestii korupcji i skutkowała pozytywnymi zmianami prawnymi w tym zakresie.

Wyróżnia się komisje:

- ▶ stałe – istniejące przez całą kadencję izby; ich funkcjonowanie przewiduje regulamin danej izby (np. Komisja Finansów Publicznych, Komisja Gospodarki);
- ▶ nadzwyczajne – powoływane doraźnie oraz odwoływane przez sejm lub senat; po wykonaniu wyznaczonego jej zadania komisja zostaje rozwiązana.

Sejm może wyznaczać także komisje śledcze, badające określone sytuacje. Mogą one funkcjonować jako organy stałe, choć z reguły są to szczególne rodzaje komisji nadzwyczajnych. Powołując taką komisję, sejm wskazuje potrzebę jej utworzenia oraz zakres nałożonych na nią zadań.

CZY WIESZ, ŻE...

Marszałkowi sejmiku przysługują dodatkowe kompetencje pozaparlamentarne. W razie śmierci prezydenta, zrzeczenia się przez niego urzędu lub trwałej niezdolności do sprawowania władzy marszałek wykonuje jego obowiązki do czasu wyboru nowej głowy państwa (m.in. może zawetować ustawę uchwaloną przez parlament lub skierować ją do Trybunału Konstytucyjnego). Ponadto marszałek zarządza wybory prezydenckie, nadaje statut Najwyższej Izbie Kontroli oraz mianuje jej wiceprezesów.